

Державна податкова служба України

ГУ ДПС у Тернопільській області

Безнадійний податковий борг: списання у період дії воєнного стану

Офіційний вебпортал Державної податкової служби України: tax.gov.ua.

Інформаційно-довідковий департамент ДПС України: 0-800-501-007.

"Гаряча лінія" ДПС України: "Пульс": 0-800-501-007 (напрямок «4»)

Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг: 0-800-501-007 (напрямок «2»)

Підготовлено до друку ГУ ДПС у Тернопільській області
січень – 2023, наклад 50 прим.

Відповідно до п. 101.1 ст. 101 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) списанню підлягає безнадійний податковий борг, у тому числі пеня та штрафні санкції, нараховані на такий податковий борг. Порядок списання безнадійного податкового боргу платників податків затверджений наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2022 №220 (далі – Порядок). Згідно з п. 2 розд. II Порядку, безнадійним податковим боргом є:

податковий борг платника податків, визнаного в установленому порядку банкрутом, вимоги щодо якого не були задоволені у зв'язку з недостатністю майна банкрута, – станом на дату набрання законної сили ухвалою суду про затвердження звіту ліквідатора та ліквідаційного балансу (у разі банкрутства боржника – юридичної особи) або ухвалою суду про завершення процедури погашення боргів боржника та закриття провадження у справі про неплатоспроможність (у разі банкрутства боржника – фізичної особи) (п. п. 1 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг фізичної особи, яка визнана в судовому порядку недієздатною, безвісно відсутньою або оголошена померлою, у разі недостатності майна, на яке може бути звернуто стягнення згідно із законом, – станом на дату набрання законної сили відповідним рішенням суду (п. п. 2 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг померлої фізичної особи у разі недостатності майна, на яке може бути звернуто стягнення згідно із законом, – станом на дату підписання акта опису спадкового майна за умови отримання інформації про підписання такого акта відповідно до чинного законодавства (п. п. 3 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг фізичної особи, яка понад 720 днів перебуває у розшуку, – станом на дату отримання інформації на запит органу ДПС за даними відповідних органів (п. п. 4 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг платника податків, у тому числі податкового агента, стосовно якого минув строк давності, встановлений п. 102.4 ст. 102 глави 9 розд. II ПКУ, – станом на дату прийняття рішення керівником (його заступником або уповноваженою особою) територіального органу ДПС (п. п. 5 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг платника податків, що виник внаслідок форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), – станом на дату, що настає за граничним строком сплати грошових зобов'язань за період, на який припадає дата, зазначена в документі, що засвідчує факт форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили).

Такий факт форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) підтверджується сертифікатом про форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) (далі – Сертифікат), виданим Торгово-промисловою палатою України або уповноваженими нею регіональними торгово-промисловими палатами (п. п. 6 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг платника податків, щодо якого до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань внесено запис про його припинення на підставі рішення суду, – станом на дату припинення державної реєстрації платника податків, зазначену у відповідному повідомленні державного реєстратора (п. п. 7 п. 2 розд. II Порядку);

податковий борг банку, щодо якого наявне рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження звіту про завершення ліквідації банку або рішення Національного банку України про затвердження ліквідаційного балансу, ухвалення остаточного звіту ліквідатора і завершення ліквідаційної процедури, – станом на дату прийняття відповідного рішення (п. п. 8 п. 2 розд. II Порядку).

Відповідно до п. 7 розд. III Порядку у разі якщо фізична особа, яка у судовому

порядку визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою, з'являється або якщо фізичну особу, яка перебувала у розшуку понад 720 днів, розшукано, то списана заборгованість таких осіб підлягає відновленню та стягненню у загальному порядку з дотриманням строків позовної давності починаючи з дня відновлення такого податкового боргу.

Згідно з п. 1 розд. III Порядку у випадках, передбачених підпунктами 1-5, 7, 8 п. 2 розд. II Порядку, за результатами розгляду документів, необхідних для підтвердження безнадійності податкового боргу, керівник (його заступник або уповноважена особа) територіального органу ДПС за наявності підстав приймає рішення про списання безнадійного податкового боргу, яке оформляється на бланку за формою згідно з додатком до Порядку. Пунктом 2 розд. III Порядку визначено, що у випадку передбаченому п. п. 6 п. 2 розд. II Порядку платник податків звертається до територіального органу ДПС з письмовою заявою, в якій зазначаються суми податків та зборів, що підлягають списанню. До заяви обов'язково додається Сертифікат. За результатами розгляду документів, наданих платником податків, керівник (його заступник або уповноважена особа) територіального органу ДПС за наявності підстав приймає рішення про списання безнадійного податкового боргу, яке оформляється на бланку за формою згідно з додатком до Порядку. Структурний підрозділ територіального органу ДПС, до функцій якого належить списання безнадійного податкового боргу, здійснює таке списання щокварталу протягом двадцяти календарних днів, наступних за останнім днем кварталу. Слід зазначити, що на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків давності, передбачених ст. 102 ПКУ.

Водночас згідно з п. 102.9 ст. 102 ПКУ на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, що вводиться в Україні, зупиняється перебіг строків, визначених ПКУ, іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених ПКУ. Відповідно до п. п. 69.9 п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім визначених п. п. 69.9 п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ випадків, зокрема, строків здійснення заходів з погашення податкового боргу платників податків – суб'єктів господарювання, які мають можливість своєчасно виконувати податкові обов'язки, передбачені ст.ст. 59-60, 87-101 ПКУ, та/або визначення грошових зобов'язань згідно із ст. 116 ПКУ.

Враховуючи вищевизначене, з 18 березня 2020 року (у тому числі у період воєнного стану) податковими органами визнається безнадійним та списується податковий борг, строк давності (1095 днів) щодо якого минув до 17 березня 2020 року включно. Списання за іншими підставами здійснюється згідно з відповідними положеннями Порядку. Також згідно зі ст. 97 ПКУ безнадійним вважається борг, що залишився непогашеним після ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкрутством. Порядок списання такого податкового боргу визначено постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року №1231.

Списання безнадійного податкового боргу здійснюється за результатами розгляду документів наданих платником податків в якому такий платник перебуває за основним/неосновним місцем обліку.